

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

24. An Episcopus primam Tonsuram conferens sine proprij Episcopi
licentia incurrat pœnam suspensionis latam in cap. eos. de temp. ordin. in
6? Et supponitur, quod si Episcopus scienter, vel cum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Layman lib. 1. tract. 5. part. 3. cap. 1. n. 4. & Mercerus de Sacram. in 3. p. q. 2. 4. dub. 3. ubi sic ait: Notandum Episcopum à beneficio suspensum posse beneficia conferre; quia hæc collatio non pertinet ad fructus Episcopatus, propterea improprie dixit gloss. in c. cum olim, de majorit. & obed. neque est actus dominii, vel beneficii, ut beneficium est, sed officii & jurisdictionis, ut habet gloss. in c. transmissam, de elect. in 6. sic etiam suspensus à beneficio non privatur actu eligendi competente propter beneficium quia electio non est fructus beneficii, neque actus ejus ut beneficium est, sed officii spiritualis, cui annexum est ipsum beneficium. Dicendum est igitur quod collatio, & electio non proprie numerantur inter beneficii fructus, quorum perceptio suspensio interdicta est, cum potius sint actus officii, & quasi jurisdictionis ratione beneficii competentis. Quamobrem Canonis auctor cum ab utroque tam beneficio, quam jure eligendi, suspendere vult, id ipsum exprimit, ut videre est in cap. cum in cunctis, §. ult. de elect. Si ergo in canone non exprimitur, non est cur extensionem faciamus in materia pœnali, & ita præter Doctores citatos hanc sententiam sustinet etiam Philippus Faber de cens. in 4. sent. dist. 25. q. 1. dist. 6. cap. 1. n. 29.

RESOL. XXI.

An suspensus à beneficio privetur fructibus pensionis collata titulo Clericali? Ex p. 5. tr. 10. Refol. 15.

§. 1. **A**ffirmative respondet Suarez dist. 27. sect. 1. num. 15. & Filliucius tom. 1. tract. 17. cap. 3. num. 42. ubi sub nomine beneficii comprehendit omne genus beneficii, sive sit simplex, sive curatum, sive dignitas, &c. etiam pensionem quæ datur ex titulo spirituali, & Ecclesiastico ratione Clericatus, non autem ea quæ sine tali titulo conferri solet laicis. Sed contrarium docet Alterius tom. 2. dist. 4. cap. 1. ad finem. Megalius in 3. p. lib. 5. cap. 1. quest. 1. n. 5. quia pensio non est beneficium, unde utramque sententiam probabilem esse puto.

RESOL. XXII.

An Episcopus censura ligatus tempore, quo Episcopatum recipit, incurrit suspensionem? Et discutitur, an Episcopatus sit Ordo? Ex p. 5. tr. 10. Refol. 41.

Sup. hac quæst. an Episcopatus sit Ordo, latissime in 10. 4. tr. 8. Ref. 1. 2. & 3. §. 1. **A**ffirmative respondent Doctores, qui tenent Episcopatum esse Ordinem, quos citat, & sequitur Sanchez opuscul. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 9. num. 2. & 3. cum Palacio in 4. sent. dist. 24. q. 2. Bellarm. lib. 1. de Sacram. Ord. cap. 5. Navarro c. 2. n. 18. Valent. tom. 4. dist. 9. q. 1. punct. 4. Granado de Sacram. in 3. p. contr. 9. tract. 1. dist. 2. n. 15. Præposito in 3. p. q. unic. de Sacram. Ord. dub. 6. Valquez tom. 3. dist. 24. cap. 3. Fornario de Sacram. Ord. cap. 1. Coninch de Sacram. dist. 20. dub. 2. n. 9. Emanuel Sa verb. Ordo, n. 7. & aliis: nam qui recipit aliquem Ordinem censura innodatus, suspensionem incurrit, ex cap. cum illorum, de sent. excomm. 2. Verum quia contrariam sententiam, nempe Episcopatum non esse Ordinem tenet cum D. Thom. in 3. p. q. 40. art. 5. Schola Patrum Dominicanorum, ut Nugnus loco cit. Sotus de Inst. lib. 10. q. 1. art. 2. & in 4. dist. 24. q. 2. art. 3. Ledesma de Sacram. Ord. dub. 5. & seqq. Viguierius in inst. cap. 16. §. 6. D. Anton. 3. p. tit. 14. cap. 16. §. 8. Sylvestro verb. Ordo, 1. q. 1. dub. 3. Ferrar.

contra Gentes lib. 4. c. 76. Tabiena verb. Episcopus, & alii. Ideo puto probabiliter cum Bonacina de cens. dist. 13. punct. 5. §. 1. n. 11. à suspensione eximi posse illum, qui Episcopatum recipit tempore, quo censuræ vinculo detinetur, quia, ut dictum est, ex mente supradictorum Auctorum Episcopatus non est Ordo: ergo.

RESOL. XXIII.

Ad quid se extendat, suspensio ordinis Episcopalis? Et inter alia quaritur, an si Episcopus in suspensionem labret in Pontificalibus, incurrit irregularitatem? Ex p. 5. tract. 10. Ref. 4.

§. 1. **A**d hoc dubium ita Respondet Layman lib. 1. tract. 5. part. 3. c. 1. n. 6. Suspendio ab Ordine Episcopali extendit se ad eos actus tantum Ordinis, qui Episcopo proprii sunt, & Sacerdoti jure ordinario competere non possunt; cui affinis est suspensio à Pontificalibus, per quam per se ac directe prohibetur usus insignium Episcopatum videlicet mitræ, baculi, & pallii; per accedens verò & consecutivè omnia Episcopalia solemnia officia, quæ sine ejusmodi insignibus exerceri non debent, qualia sunt Ordines conferre, confirmare, Ecclesias, Altaria, Virgines consecrare, &c. secundum gloss. in Extravag. suspensio regimini, vers. à Pontificalibus. Sayrum lib. 4. c. 4. n. 14. Interim tamen concessum est Episcopo ita suspensio Missam privatam sine Pontificalibus celebrare, confessiones audire, jurisdictionem forensam exercere. Vide etiam Filliucium tom. 1. tract. 17. cap. 2. num. 27.

2. Sed difficultas est an, si Episcopus celebret in Pontificalibus, incurrit irregularitatem? Mihi placet opinio negativa Joannis Præpositi in 3. p. q. 3. de susp. dub. 2. n. 13. ubi sic ait: Cum quis suspenditur à certo Ordine, per hunc modum interdiciuntur omnes functiones illius Ordinis: ut si quis suspendatur ab Ordine sacerdotali, prohibetur omnis functio propria Sacerdoti, v.g. sacrificium Missæ, collatio Extreme-Unionis, benedictio sponsæ, aquæ lustralis; si quis suspendatur à Pontificalibus, prohibetur etiam Ordines minores conferre, confirmare, templa, calices, chrisma consecrare, populo solemniter benedicere, non potest in Sacro, &c. uti apparatu insignium Pontificalium, ubi tamen adverte juxta communem sententiam non incurrit irregularitatem, si Sacrum cum tali apparatu faciat, eo quod sacrificium non sit munus Episcopi ut sic, Sed Sacerdotis, cujus exercitium per suspensionem ei non interdictum. Ita ille, & ego, quicquid in contrarium asserant Doctores, quos citat Riccius part. 4. decis. 30.

RESOL. XXIV.

An Episcopus primam Tonsuram conferens sine propria Episcopi licentia incurrit penam suspensionis latam in cap. eos de temp. Ordin. in 6. Et supponitur, quod si Episcopus scienter, vel cum efflata ignorantia presumit ordinare Clericum alienum sine sui Ordinarii licentia, est suspensus per annum à collatione Ordinum. Et an, si Episcopus primam Tonsuram laico alterius Diocesis conferat, incurrit suspensionem collationis Ordinum, vel tantum à collatione prima Tonsuræ? Ex p. 3. tract. 4. Ref. 193. alias 194.

§. 1. **S**uppono cum Suarez 10. 5. de cens. dist. 3. §. 1. Sed. 5. Toletum lib. 1. c. 8. n. 4. Sayro de cens. lib. 4. cap. 13. num. 13.

RESOL. XXVI.

An Episcopus ordinans subditum alienum, ex rati-
habitione incurrat suspensionem Concilij, sess. 23. cap. 3.
Sunt enim aliqui casus, in quibus datur excusatio ab ea
censura, quos ex Suarez explanatos invenies in *Resolu-
tione* hujus Resolutionis: Ex p. 5. tract. 10. Ref. 38.

§. 1. Affirmativam sententiam docet Turrianus de
conf. lib. 5. disp. 46. dub. 1. ubi hæc ait. Ego
existimo seculi ignorantia ex sola ratihabitione non
posse ordinare alium Episcopum, neque conferre Or-
dinem non sibi subdito per solam ratihabitionem de
futuro. Et primò quantum ad forum exterius judica-
bitur suspensus talis ordinatus, quia verè ordinatus
est ab altero sine licentia proprii, & præsertim si non
constet de ratihabitione. Proinde absolute ille ordi-
natus sine licentia proprii, quia ratihabito de futuro
non est licentia de præfenti, & ita ut licite fiat ordi-
natio, requiritur ut ordinatus sit subditus ordinantis,
vel quod de licentia proprii ordinetur. Denique, quia
talis opinio posset esse causa damnorum in Ecclesia
& scandali, & ideo in praxi admittenda non est. Et
ita hanc sententiam docet etiam Bonacina tom. 3. di-
sp. 3. q. 1. punct. 11. num. 14. Parisius vol. 4. conf. 136.
Mandol. in regul. 24. Cancell. q. 4. num. 10. Rebuffus in
praxi Episc. tit. de form. dimiss. n. 28. & 29.

2. Verum ab ista censura excusari aliquos casus, in
quibus ponitur ratihabito rationabilis, ex Suarez
docet Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 3. tract. 2. cap. 24.
sess. 3. num. 69. ubi ita ait: Sunt autem aliquot casus
in quibus excusatio datur ab ea censura. Eos Suarez
persequitur in cit. sess. num. 15. & aliquot sequent.
Primus, est quando ignorantia invincibilis excusat à
mortalis culpa suscipientem sic Ordinem sacrum. Se-
cundus quando proprius Episcopus est, & ipse su-
spensus ob ordinatum alienum, tunc licet sine ipsius
licentia adire alium, à quo Ordines suscipiantur,
juxta cap. eos qui, §. fin. de temp. ordin. in 6. Tertius
est, quando quis per triennium fuit de familia Epi-
scopi alieni, hic enim illum, dummodo statim det ei
beneficium potest promovere, ex concessione Con-
cilij Tridentini sess. 23. de reform. cap. 9. Intellige au-
tem de Episcopo ordinario, quia ei, qui tantum est
titularis talis promotio est interdicta in præced. sess. 14.
cap. 2. de reform. Quartus est quando unus Episcopus
ordinat subditum alterius Episcopi sub spe rationa-
bili ejusdem ratihabitionis, ex cap. ult. §. quæst. 2. ubi
allegatur factum D. Epiphani, qui isto modo ordi-
navit in Dicecesi D. Chrysostomi. Hæc Reginaldus,
& Barbosa in Collect. Doct. ad Concil. Trident. sess. 23.
cap. 8. num. 36. Hanc etiam sententiam tenet glossa
in cap. Lugdunensis, q. 2. ver. quod sanctus D. Thom.
in 4. disp. 25. in exposit. litera. Mayol. de irregular. lib. 4.
cap. 2. num. 7.

3. Sed hanc sententiam Avila de cens. p. 3. disp. 5.
dub. 7. §. dico quindò, intelligit de ratihabitione de
præterito, vel de præfenti, expressa signo aliquo ex-
teriori, non tamen putat sufficere spem ratihabitionis
de futuro. His tamen non obstantibus primam
sententiam absolute tenet Sanchez in opusc. lib. 7. cap. 1.
dub. 20. num. 13. post Concil. Trident. ubi docet, non
posse Episcopum proprium talem ordinationem ra-
tam habere. Sed quia secunda sententia habet pro se
multos Doctores, quos præter citatos vide penes me
ipsum in 3. part. tract. 4. * resolut. 191. puto probabi-
lem esse.

RESOL. XXVII.

An Abbates conferentes Tonsuram, vel minores Ordines
aliis,

nov. 13. Campanili in divers. jur. can. 1. rubr. 9. num. 16.
& alii communiter ex dicto cap. eos, de temp. ordin.
in 6. quod Episcopus si scierit, vel affectata igno-
rantia ordinare præsumit alienum Clericum sine sui
Ordinarii licentia, est suspensus per annum à colla-
tione Ordinum. Hoc supposito, ad quæstionem pro-
positam affirmative responder glossa in dict. cap. eos,
in ver. ordinare, & in cap. nullus, in ver. homine eod-
em titulo, cum Salzedo in præf. Bernardi Diaz
cap. 26. & alii.

2. Novissimè tamen contrariam sententiam doc-
cent ex Geminiano Villalobos in sum. tom. 1. tract. 18.
diff. 7. n. 17. & Aloysius Riccius in addit. ad inst. Can.
Lancelotti, lib. 1. tit. 2. §. paritione, ubi sic asserit:
Adverte tamen, quod cap. eos, loquens de Episcopo
ordinante clericum alienum, supponit eum esse cle-
ricum, saltem tonsuratum. Vnde si primam tonsuram
collatam laico alterius diocesis conferat, non incur-
rit Episcopus suspensionem à collatione Ord-
inum, sed solum à collatione primæ tonsuræ, arg.
cap. nullus, de temp. ordin. in 6. Et quamvis Conci-
lium Tridentinum explicet hoc de ordinante simpliciter,
& non restringat se ad ordinantem clericum
ut propterea dubitari possit, an saltem ex virtute de-
creti hujus, Episcopus conferens alieno primam
tonsuram, à collatione Ordinum suspensus fuerit, &
consulenda sit congregatio Cardinalium, qui Con-
cilij Tridentini interpretes præfati sunt: nihilomi-
nus tamen valde mihi probabile est, juxta ea quæ
diximus, hunc non nisi à collatione primæ tonsuræ
suspensum esse. Ita Riccius.

3. Sed mihi stante Concilio Tridentino sess. 14.
cap. 2. & sess. 23. cap. 8. de reform. prima sententia magis
placet, quam sequitur ex neotericis Barbosa in collect.
tom. 3. lib. 1. tit. 9. cap. 2. n. 10. Vide etiam Bonacinam
de censuris, disp. 3. punct. 5. §. 2. n. 4. & Fillicium tom. 1.
tract. 17. cap. 8. num. 141.

RESOL. XXV.

An Episcopus conferens primam Tonsuram in aliena
Dicecesi incurrat suspensionem?
Et an liceat Episcopo ordinare proprios subditos in aliena
Dicecesi, si habeat licentiam ordinandi subditos Epi-
scopi illius diocesis? Ex p. 5. tract. 10. Ref. 45.

1. Videtur affirmative respondendum, & ita
docet Campanili in divers. jur. canon. rubr. 6.
cap. 1. n. 2. & Barbosa in Conc. Trid. sess. 6. cap. 5. n. 9. ubi
docet Episcopum non posse in aliena Dicecesi con-
ferre primam Clericali Tonsuram suis subditis,
absque licentia Ordinarii loci, & ideo aliter facientes
incurrerent suspensionem latam in Trid. ubi supra.
Idem etiam docet Alerius tom. 2. disp. 10. col. 2. ver.
quod si. Rebuff. in præf. Benefic. tit. de Clericis ad sa-
cras Ordines male promotis, gloss. 1. num. 4. & alii.

2. Verum mihi contraria opinio probabilis etiam
videtur, & ratio est, quia Concilium loquitur de Epi-
scopo conferente Ordines. Sed prima Tonsura non
est Ordo, sed initiatus ad Ordines, & solet concedi
sine exercitio Pontificalium: ergo, &c. Et ita docet
Toler. lib. 1. cap. 49. num. 4. Azorius tom. 2. lib. 5. cap. 48.
quæst. 5. Fornarius de Sac. Ord. cap. 5. §. 4. not. 4. Mol-
fusus in summa, tom. 1. tract. 2. cap. 2. n. 15. Henriquez
lib. 3. cap. 6. n. 6. & alii.

3. Notandum est etiam hic obiter cum Turriano
de cens. lib. 5. disp. 46. dub. ult. & aliis, licere Episcopo
ordinare proprios subditos in aliena Dicecesi, si ha-
beat licentiam ordinandi subditos Episcopi illius
Diocesis.

Sup. hoc in
tom. 2. tit. 1.
lege doctri-
nam Ref. 33.
& alterius
Ref. ejus an-
not. primæ
& signandæ
secundæ.

Sup. hoc in
tom. 2. tit. 5.
Ref. 59.

Sup. hoc ti-
tulari Epi-
scopo in to. 1.
tit. 5. Ref. 28.
per tot. si-
gnanter §.
ult. & in alia
ref. ejus an-
not.

* Quæ nunc
est in to. 2.
tit. 5. Ref. 33.